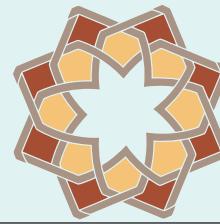




Piše:
ABDULGAFAR
VELIĆ



Prirodna prava

U posljednjih dvadeset godina muslimansko žensko pitanje također će biti važna i aktuelna tema, nekada s većim a nekada s manjim intezitetom. Nedavna odluka Visokog sudskega i tužilačkog vijeća, koja ženama s mahramom ne dozvoljava rad u pravosudnim ustanovama pa čak i ulazak u iste, bile su povod da se ovo pitanje i problem izdigne na političku razinu i pretvoriti u prvorazredni politički front Bošnjaka. Svjedoci smo brojnih demonstracija, mitinga, okupljanja muslimanki širom Bosne i Hercegovine. Također, brojne nevladine organizacije vršile su pritisak na političke i vjerske predstavnike da se odlučnije počnu boriti za vjersku slobodu i vjerska prava. Gotovo identične parole mogile su se vidjeti kao i prije stotinu godina: vjerska prava, vjerska sloboda, moje pravo, moj izbor, itd..

Važno je diti svoj glas i boriti se protiv nepravde. Važno je boriti se za svoja prava. Također, važno je ne upasti u zamku, u kojoj su se istaknuti Bošnjaci zaglavili nekoliko decenija prošlog stoljeća, kad su se borili za vjerska prava i slobodu, međusobno se optužujući, a nisu pokazivali značajniji interes i zalaganje za bolju društvenu poziciju, političku moć i slobodu. Važno je da se već jednom zapamti osnovna sociološka lekcija da nema vjerske slobode i vjerskih prava bez političke slobode i moći. Niko nikome danas u savremenom svijetu ne poklanja njegova prava, pa ni osnovna prirodna prava! Za njih se mora boriti i izboriti, na političkom polju.

Više segmenata hidžaba

Hidžab je zaštita i važan zastor, koji štiti ženu i daje joj sigurnost i bolji položaj. Tu zaštitu ili hidžab ne treba svoditi samo na dimenziju oblaćenja ili pak samo na pokrivanje kose kod žena. Drugie dimenzije ili vidovi hidžaba ili zaštite žene, poput obrazovanja, zatim imetka žene, lijepog i dobrostanstvenog ponašanja itd, također su važni i naglašeni u izvorima islama. Obrazovanje kao važan hidžab ne samo da štiti ženu već je izdiže iznad svih društvenih žabokrećina, učmalosti, vjerske banalizacije, društvene manipulacije i iskoristavanja. Brojni kur'anski ajeti jasno i precizno naglašavaju i stavljaju prioritet na ovaj hidžab. Imetak žene također je važan hidžab. Kur'an također naglašava ovu vrstu zaštite žene. Stavljeni akcenat samo na jedan hidžab i svoditi cijelu vjeru na jedan segment hidžaba u najmanju je ruku nekorektan odnos prema ženi i banalizacija njenog položaja u društvu.

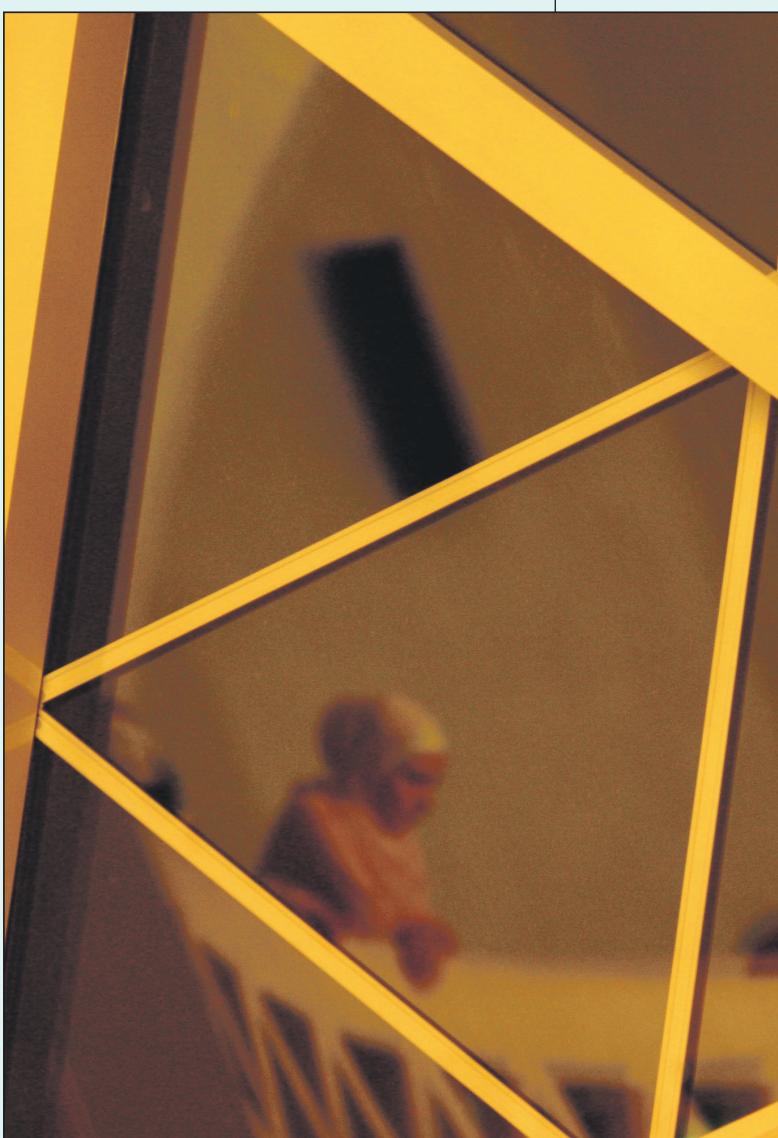
Nema dileme da su svi hidžabi univerzalni, u svim vremenima i prilikama su važna zaštita. Međutim, u pojedinim periodima određeni hidžabi toliko su snažni, da u konačnici, mogu povratiti dostojanstvo cjelokupnoj muslimanskoj zajednici. Stoga, krajnje je vrijeme, kad se ženama koje nose mahramu postepeno počinje zabranjivati i udisanje zraka u ovoj državi, da se na temu hidžaba otvore ozbiljne analize i horizonti, da se počne kazivati o univerzalnosti i širini poruka hidžaba, da se između ostalog stane ukraj i onima koji banaliziraju hidžab, svodeći ga na folklor, te da konačno podignemo sve te hidžabe, u pravom smislu te riječi.

U prošlom broju u ovoj rubrici došlo je do tehničkog propusta prilikom kojeg je objavljena fotografija autora Benjamina Idriza ali uz neispravan potpis navedenog autora. Tekst je objavljen na našem portalu ispravno potpisani, a ovom prilikom se izvinjavamo uvaženom hafizu Benjaminu Idrizu čiji je tekst izazvao veliku pažnju naših čitalaca i javnosti. (Redakcija)

Ko zapravo ugrožava naše hidžabe?

Krajnje je vrijeme da se na temu hidžaba otvore ozbiljne analize i horizonti, da se počne kazivati o univerzalnosti i širini poruka hidžaba, da se između ostalog stane ukraj i onima koji banaliziraju hidžab, svodeći ga na folklor, te da konačno podignemo sve te hidžabe, u pravom smislu te riječi...

Muslimansko žensko pitanje bilo je prvorazredno društveno pitanje Bošnjaka od dolaska Austro-Ugarske pa sve do donošenja zakona o zabrani nošenja zara i feredže 1950. godine. U periodu između dva svjetska rata ovo pitanje bit će najzastupljenija tema i dilema Bošnjaka, a kao takva privlačit će najveću pažnju bošnjačkih intelektualaca pa i šire javnosti. Zbog ovog pitanja će Hamdija Karamehmedović, saborski zastupnik, kritikovati uredništvo časopisa *Muallim* zbog objavljuvanja brošure *Pisma u odbranu muslimanskog ženskinja* od Sofije Pletikosić. Zbog ovog pitanja će se voditi duga polemika između reisu-l-uleme Džemaludina Čauševića i Sejfullaha Prohe, predsjednika sarajevskog Medžlisa. Svi ti stavovi imali su svoje simpatizere i navijače, koji su nerijetko situaciju dovodili do usijanja. U jeku tih polemika javno su se spaljivale određene brošure i knjige u harem Gazi Husev-begove džamije, koje govore o ženskom pitanju, kao što je to bio slučaj s knjigom *Muslimansko žensko pitanje* Dževad-bega Sulejmanpašića. O ovom pitanju pisale su muftije, muderrisi, kadije, političari, književnici, pjesnici, itd. Sredinom XX stoljeća, kad se donosi Zakon o zabrani zara i feredže sve te rasprave se gase, jednostavno to pitanje više niko nije ni potezao. Pravo je čudo kako je i ulema odjednom bila saglasna s otkrivanjem lica žena i kako nije bilo nekih velikih pobuna ni reakcija naroda. Odgovor na ovo pitanje je jednostavan i jasan: muslimansko žensko pitanje bilo je političko pitanje u to vrijeme, preko kojeg su se lomila brojna druga pitanja i problemi. Muslimansko žensko pitanje najočigledniji je primjer kako se vjerska pitanja izdižu na političku razinu, kako se ciljano pažnja skreće sa suštinskih problema i kako se na progresan način, tj. pogrešnim redoslijedom rješavaju krucijalna pitanja statusa naroda u društvu i državi.



Tribina

Pobožnost kao odgovornost

Od ponedjeljka, 4. aprila 2016. godine, Centar za dijalog - Vesatijja je u saradnji sa Muftijstvom sarajevskim i Medžlisom Islamske zajednice Sarajevo započeo s ciklusom tribina koje će se, svakog prvog ponedjeljka u mjesecu, održavati u Care-

voj džamiji poslije akšam-namaza.

Gost-predavač na prvoj takvoj tribini bio je akademik dr. Enes Karić, direktor Uprave za nauku i obrazovanje i profesor na Fakultetu islamskih nauka u Sarajevu. O temi Pobožnost kao odgovornost dr. Karić je izlagao u svjetlu njenog kur'anskog tretiranja i tefsirske pogleda. On se osvrnuo na tri ajeta iz sure al-En'ām (151-153) u kojima se govori o deset Božijih zapovijedi koje se smatraju osnovama pobožnosti. "Ovih deset zapovijedi je objavljeno prije nego što su objavljeni ajeti o namazu, zekatu, ramazanskom postu i hadždžu," napomenuo

je dr. Karić. Također, dr. Karić je tumaćio tri riječi koje se u Kur'ānu često koriste za pobožnost: Birr, Taqwā i Ihsān te objasnio njihovu kur'ansku upotrebu i značenje u islamskoj ortopraksi. Ideja vodilja Centra za vesatiju je da se učenje o vjeri vrati u jednu od najbitnijih institucija islamske duhovnosti, džamiju kako bi se o najbitnijim pitanjima islamske vjere i duhovnosti ponovo razgovaralo i diskutovalo u džamiskim halkama, kako se činilo stoljećima širom muslimanskog svijeta.

M.S.T.